

Hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistäminen (Hyto), kuvasanasto

Kuvat: <https://kuvapankki.papunet.net/>

Sanasto on laadittu käyttäen hyväksi Opva haltuun -hankkeessa tuotettua Ako-tutkinnonosan kuvasanastoa.

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

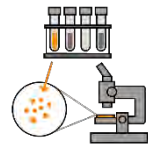

Opiskelija

- toimii **ammattieettisten periaatteiden** mukaisesti
- noudattaa **lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita**
- toimii **laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman** mukaisesti
- toimii sosiaali- ja terveydenhuollon **ohjaus-, yhteydenotto-** ja **ilmoitusvelvollisuuden** mukaisesti
- tukee ja **noudattaa** asiakkaan **itsemääräämisoikeutta**
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa **salassapito-** ja **vaitiolovelvollisuutta**
- noudattaa **tietosuoja-** ja **tietoturvallisuusohjeita**
- työskentelee työpaikan **turvallisuussuunnitelman** mukaisesti
- työskentelee **hygieniavaatimusten** ja **aseptisten periaatteiden** mukaisesti
- työskentelee **ergonomisten periaatteiden** mukaisesti
- työskentelee **kestävän kehityksen periaatteiden** mukaisesti
- käyttää **näyttöön perustuvaa tietoa**

Ohje: **vt tarkoittaa verbityyppiä**

SANA	SELITYS	KUVA
ammattieettinen (ammatti + eettinen)	Tarkoittaa sitä, millainen ammatillinen toiminta on oikeaa ja hyvää ja millainen on väärää ja pahaa.	
aseptinen	puhdas / ei mikrobeja	

ergonominen	Työntekijän terveydelle turvallinen. Esim. Hoitotyössä ergonominen nosto tehdään selkä suorana.	
hygieniavaatimus (hygienia + vaatimus)	Määräys siitä, miten pitää toimia, jotta mikrobit eivät leviä.	
ilmoitusvelvollisuus (ilmoitus + velvollisuus) [ilmoittaa vt 1]	Täytyy kertoa ongelmasta esimiehelle tai viranomaiselle. velvollisuus = pakko ilmoittaa = kertoa	
itseääräämisoikeus	Oikeus määrätä itse omista asioista.	
kestävä kehitys	Ihmiset toimivat niin, että se on hyvä ympäristölle (esim. Järvet, meret, metsät, eläimet), taloudelle (esim. Rahan ja materiaalin säästäminen) ja ihmisille (esim. Tasa-arvo ja hyväksyminen)	
laatusuositus	Suositus siitä, mikä on hyvää.	
lainsäädäntö	Kaikki lait yhdessä.	
määräys [määrätä vt 4]	Mitä täytyy tehdä tai mitä ei saa tehdä. Laki määrää, mitä saa tehdä tai ei saa tehdä.	
noudattaa +mitä	Tehdä niin kuin ohje/määräys/laki sanoo. <i>Esim. Minä noudatan koulun sääntöjä. Suomessa täytyy noudattaa Suomen lakia.</i>	

näyttöön perustuva	Näyttöön perustuva tieto on tutkittua tietoa	
ohjaus [ohjata vt 4]	Ohjaaminen, opetus. <i>Esim. Asukas saa ohjausta ruokailussa.</i>	
ohje	Ohje kertoo, miten täytyy toimia/tehdä. <i>Esim. Selkeät ohjeet auttavat asiakasta.</i>	
omavalvonta [valvoa vt 1]	Suunnitelma siitä, miten esim. asumisyksikkö itse valvoo ja arvioi omaa toimintaa	
periaate	Idea/pääajatus/sääntö, jonka mukaan toimitaan.	
salassapito- velvollisuus (salassapito + velvollisuus)	Ei saa kertoa asiakkaan tietoja (esim. asiakkaiden/potilaiden perhe- tai yksityisasiointia tai terveystietoja) työn ulkopuolella kenellekään.	
suositus [suositella vt 3]	Ohje siitä, miten olisi hyvä toimia (ei pakko).	
tietosuoja	Henkilötietoja täytyy käsitellä huolellisesti niin kuin laki sanoo. Niitä saa katsoa vain, jos siihen on jokin syy.	
tietoturvaluus	Vain henkilö itse voi käyttää omia tietoja ja antaa luvan käyttää niitä.	
toimia vt 1	Tehdä työtä/ työtehtäviä <i>Esim. Minä toimin hoiva-avustajana.</i>	

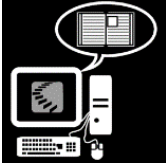

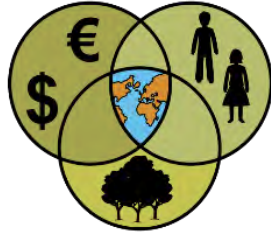
turvallisuussuunnitelma	Suunnitelma, jolla yritetään parantaa turvallisuutta ja ehkäistä riskejä. <i>Esim. päiväkodilla on oma turvallisuussuunnitelma.</i>	
vaitiolovelvollisuus	Henkilökunta ei saa kertoa kenellekään esim. asiakkaiden/potilaiden perhe- tai yksityisasiaita tai terveystietoja.	
yhteydenotto	Otaa yhteyttä esim. sähköpostilla, puhelimella tai kirjeellä.	

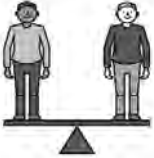

Työyhteisössä toimiminen

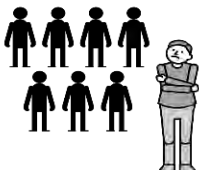

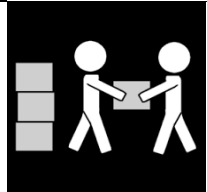
Opiskelija

- noudattaa työyhteisön **aikatauluja**, ohjeita ja **sopimuksia**
- kuuntelee, keskustelee ja toimii **yhteistyössä työyhteisön jäsenten** kanssa
- toimii **tasa-arvoisesti** ja **yhdenvertaisesti**
- toimii osana moniammatillista työyhteisöä ja verkostoa
- tunnistaa **kiusaamista, häirintää ja syrjintää** ja toimii työyksikön ohjeiden mukaan
- tunnistaa **perhe- ja lähisuhdeväkivallan uhkan** ja **kaltoinkohtelun** ja ottaa sen puheeksi työryhmässä
- käyttää tietoa työkykyä edistävästä tekijöistä
- käyttää työyksikön **digitaalista teknologiaa**
- antaa **ensiapua tapaturmissa** ja henkeä uhkaavissa **ensiaputilanteissa**

SANA	SELITYS	KUVA
aikataulu	Aikataulusta voi katsoa esim. mihin aikaan palvelutalossa syödään lounasta.	
edistävä [edistää vt 1]	Vie asiaa eteenpäin / parantaa asiaa. <i>Esim. Monipuolinen syöminen ja nukkuminen ovat terveystta edistäviä asioita.</i>	

digitaalinen teknologia	esim. tietokoneet	
ensiaputilanne (ensiapu + tilanne)	Autetaan toista ihmistä, jos hän on esim. ollut onnettomuudessa tai hänellä on sairaskohtaus.	
ergonominen	Työntekijän terveydelle turvallinen, esim. hoitotyössä ergonominen nosto tehdään selkä suorana.	
hygieniavaatimus (hygienia + vaatimus) [vaatia vt 1]	Määräys siitä, miten pitää toimia, jotta mikrobit eivät leviä. Eri paikoissa ja tilanteissa on erilaisia hygieniavaatimuksia. <i>Esim. Kun ruokaa valmistetaan suurelle määrälle ihmisiä, hygieniavaatimukset ovat korkeat.</i>	
häirintä [häiritä vt 5]	Joku häiritsee tai kiusaa toista ihmistä puhumalla, koskemalla tai lähettämällä häiritseviä viestejä.	
jäsen	Yksi ihminen ryhmässä, esim. työntekijä on oman työyhteisön jäsen.	
kaltoinkohtelu	Ihmistä kohdellaan huonosti	
kestävä kehitys [kehittyä vt 1]	Otetaan huomioon talous, ympäristö ja ihminen. Ihmiset toimivat niin, että he ajattelevat, mikä on hyvä ympäristölle (esim. järvet, meret, metsät, eläimet), taloudelle (esim. rahan ja materiaalin säästäminen) ja ihmisille (esim. tasa-arvo ja hyväksyminen).	

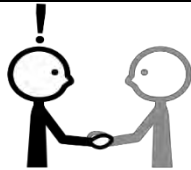

kiusaaminen [kiusata vt 4 + ketä]	Kohdella huonosti toista ihmistä, <i>esim. puhua rumasti.</i>	
käyttää vt 1 + mitä	Hyödyntää, soveltaa. <i>Esim. Käytän älylaitetta opiskelemiseen tai raportoimiseen.</i>	
moniammatillinen (moni+ammattillinen)	Moniammatillisessa työryhmässä voi työskennellä yhdessä monta eri ammattilaista <i>esim. lähihoitaja, sairaanhoitaja ja sosiaalityöntekijä.</i>	
perhe- ja lähisuhdeväkivalta	Väkivalta perheessä/kotona/läheistä ihmistä kohtaan	
sopimus [sopia vt 1]	Ihmiset sopivat, miten jokin asia tehdään. Sopimus voi olla suullinen (vain puhutaan) tai kirjallinen (kirjoitetaan). Kirjallisessa sopimuksessa on allekirjoitukset = nimet.	
syrijntä [syriä vt 1]	Sinua kohdellaan huonommin kuin toisia.	
tapaturma	Esim. Ihminen kaatuu tai putoaa tuoilta.	
tasa-arvoinen	On yhtä arvokas kuin muut.	
tekijä	Asia, esim. <i>Mitkä tekijät lisäävät työkykyä?</i>	
työkyky	Se, miten ihminen osaa ja jaksaa tehdä töitä. <i>Esim. Sairauden jälkeen työkyky on matalampi.</i>	

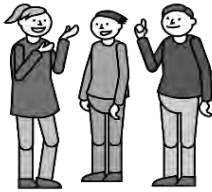

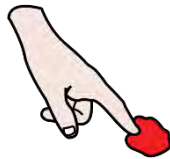

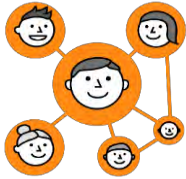
työryhmä	Ryhmä ihmisiä tekee yhdessä töitä.	
työyhteisö	Kaikki työpaikan tai osaston työntekijät yhdessä.	
työyksikkö	Osasto työpaikalla	
uhka	Mahdollisuus, että jotain ikävää/pahaa voi tapahtua	
verkosto	Ryhmä ihmisiä, jotka ovat yhteydessä. He voivat pyytää toisiltaan apua.	
väkivalta	Lyöminen, potkiminen tai pureminen, tai esimerkiksi toisen ihmisen loukkaaminen sanallisesti.	
yhdenvertainen	samanarvoinen	
yhteistyö	tehdä yhdessä töitä	

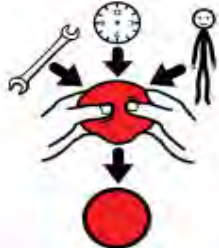

Ammatillinen vuorovaikutus

Opiskelija

- **kohtaa asiakkaan** ja hänen **lähiverkostonsa** arvostavasti
- kuuntelee asiakasta ja käyttää **selkeää** kieltä
- **mukauttaa ilmaisuun** asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi
- **vahvistaa** asiakkaan **vuorovaikutusaloitteita** ja **tapoja ilmaista** itseään
- käyttää puhetta tukevia ja **korvaavia kommunikointikeinoja**
- käyttää **kosketusta** vuorovaikutuksen tukena
- käyttää tietoa asiakkaan kulttuurista, kielestä ja **katsomuksesta**
- **keskustelee** ja toimii yhteistyössä asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa kanssa
- **ennaltaehkäisee** ja **ennakoi** työssään väkivallan uhkaa

SANA	SELITYS	KUVA
arvostavasti < arvostava < [arvostaa vt 1]	arvostaa = pitää tärkeänä, kunnioittaa	
asiakas	Asiakas hankkii tai hänelle annetaan palveluja. Sosiaali- ja terveysalalla esim. hoivakodin asukas tai lapsi päiväkodissa.	
ennakoida [vt. 2]	Kun ihminen osaa odottaa jotain etukäteen.	
ennaltaehkäistä [vt. 3]	Toimia niin, ettei jotain asiaa tapahdu. Esim. <i>Hyvä käsihygienia ehkäisee koronaa.</i>	
ilmaisu < ilmaista [vt. 3]	Ilmaisu voi olla esim. puhumista, maalaamista, tanssimista, ilmeitä.	
katsomus	Näkemyks, käsitys, mielipide elämästä: elämänkatsomus.	
keskustella vt 3	Jutella, puhua jonkun kanssa.	

kohdata vt 4	~tavata joku ihminen ja pyrkiä ymmärtämään häntä / olla läsnä <i>Esim. On tärkeää, että hoitaja kohtaa asiakkaan arvostavasti.</i>	
kommunikointikeino (kommunikointi + keino)	Tapa, jolla voi kommunikoida, esim. kuvien avulla.	
kommunikointitaito (kommunikointi + taito)	Taito/kyky kommunikoida ja olla vuorovaikutuksessa. <i>Esim. On tärkeää, että hoitajalla on hyvät kommunikointitaidot.</i>	
korvaava [korvata vt 4]	Vaihtaa yksi asia toiseen asiaan, esim. korvata sana kuvalla = vaihtaa sanan tilalle kuva. <i>Esim. Puhetta korvaavat kommunikointimenetelmät</i>	
kosketus [koskettaa vt 1]	<i>Esim. Hoitajan kosketus tukee sanallista viestintää.</i>	
kotimainen	Suomessa kotimainen on suomalainen.	
käyttäytyminen [käyttäytyä vt 1]	Miten ihminen puhuu ja tekee eri tilanteissa ja toisten ihmisten seurassa, esim. lapsi käyttäytyy päiväkodissa ujusti ja kotona rennosti.	
käyttää vt 1 + mitä	<i>Esim. käyttää kosketusta puhumisen apuna = ohjata kädestä, jos pelkät sanat eivät riitä.</i>	
lähiverkosto (lähi + verkosto)	Ihmiset lähellä, esim. naapurit, ystävät, sukulaiset	

mukauttaa vt 1	tehdä sopivaksi, muuttaa/helpottaa omaa toimintaa <i>Esim. Hoitaja mukauttaa puheen nopeutta hitaammaksi, jotta asiakas ymmärtää.</i>	
selkeä	selvä, sitä on helppo ymmärtää	
tapa	keino, metodi tai menetelmä	
tukeva < tuki	auttava	
vahvistaa vt 1	tehdä vahvemmaksi	
vuorovaikutus (vuoro + vaikutus)	ihmisten välinen keskustelu tai kommunikaatio	
vuorovaikutusaloite (vuoro + vaikutus + aloite)	aloittaa vuorovaikutus, <i>esim. puhuminen</i>	
vuorovaikutustilanne (vuoro + vaikutus + tilanne)	tilanne, jossa ollaan vuorovaikutuksessa, <i>esim. puhelinkeskustelu</i>	

Työn suunnittelu

Opiskelija

- ymmärtää potilaan ja asiakkaan **hoitotyön- ja palveluohjausprosessin**
- ymmärtää hoito- ja palvelusuunnitelman merkityksen asiakkaan hoidossa ja palveluissa
- käyttää asiakkaan **hoito- ja palvelusuunnitelmaa** oman työn suunnittelussa
- suunnittelee työtehtävät asiakkaiden **tarpeiden** ja **toiveiden** mukaan
- suunnittelee **päivittäiset** työtehtävät ottaen huomioon työpaikan päivittäisen ja **viikoittaisen** suunnitelman
- käyttää työyhteisön **asiakastietojärjestelmiä**
- käyttää tietoa asiakkaan sosiaali- ja terveyspalveluista, **etuuksista** sekä **kolmannen sektorin** palveluista

SANA	SELITYS	KUVA
asiakastieto-järjestelmä	sähköinen järjestelmä, jossa on asiakkaiden tiedot	
etus	Ihminen saa tukea, esim. asumistuki	
hoito- ja palvelusuunnitelma	suunnitelma siitä, millaista hoitoa/palveluja asiakas tarvitsee	
hoitotyön- ja palveluohjausprosessi	potilaan/asiakkaan hoito ja palveluihin ohjaaminen alusta loppuun	
kolmas sektori	esim. Yhdistykset ja vapaaehtoistyö	
päivittäinen	Se tapahtuu joka päivä. <i>Esim. päivittäinen työaika 8 -16</i>	 @sparklestroke

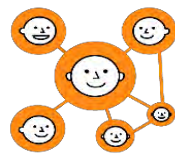

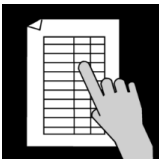
tarve < tarvita [vt 5]	kun tarvitaan jotain <i>esim. Asiakkaalla on tarve käydä vessassa.</i>	
toive < toivoa [vt 1]	kun ihminen toivoo jotain. <i>esim. Aukkaalla on toive päästä ulkoilemaan huomenna.</i>	
viikoittainen	Se tapahtuu joka viikko	

Toimintakyvyn tukeminen

Opiskelija

- **tunnistaa** asiakkaan **voimavarat** ja avun tarpeet sekä huomioi toimissaan **voimavaralähtöisyyden**
- **kannustaa** asiakasta **omatoimisuuteen**
- käyttää **toimintakykymittareita** työyksikössä sovitun käytännön mukaan
- käyttää työssään **terveys- ja hyvinvointiteknologiaa**
- arvioi asiakkaan **toimintakykyä**
- ohjaa asiakasta terveys- ja hyvinvointiteknologian käytössä
- ohjaa ja tukee asiakasta **perusliikkumisessa**
- ohjaa ja tukee asiakasta **siirtymisissä**
- ohjaa ja tukee asiakasta **apuvälineiden** käytössä
- toteuttaa asiakkaan **asento- ja liikehoitoa**
- ohjaa asiakasta **sosiaaliseen toimintaan** ja **tarjoaa** osallistumisen mahdollisuuksia
- **hyödyntää kulttuuria ja luontoa** terveyden ja hyvinvoinnin **ylläpitämisessä**

SANA	SELITYS	KUVA
apuväline	Esine / tavara, joka auttaa esim. liikkumaan.	
asento- ja liikehoito	Hoito tehdään vuoteessa esim. tyynyn avulla	

lepo [levätä vt 4]	Kun ihminen lepää, hän ei tee työtä. <i>Esim. Opiskelija huolehtii asiakkaan levosta ja unesta.</i>	
merkitys, merkityksestä [merkitä vt 5]	tärkeys, arvo	
omatoimisuus (oma+toimisuus)	tehdä itse	
perusliikkuminen	käveleminen, WC:ssä käyminen	
päivittäinen	joka päivä	
siirtyminen [siirtyä vt 1]	hetki, kun vaihdetaan paikkaa tai asentoa, <i>esim. siirtyminen pyörätuolista vuoteeseen</i>	
Sosiaalinen toiminta	toiminta muiden ihmisten kanssa	
tarve tarpeet, tarpeiden	se, että jotakin tarvitaan	
toimintakyky (toiminta +kyky)	fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen - sinulla on voimaa ja taitoa toimia eli tehdä asioita	
toimintakykymittari	Mittari, jolla arvioidaan asiakkaan toimintakykyä, esim. RAI.	

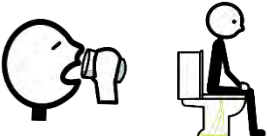

tunnistaa	nähdä/tietää	
työote (työ+ote)	tapa ja asenne tehdä työtä <i>Esim. Voimavaralähtöinen työote = Sinä ajattelet työssä sitä, mikä on asiakkaan voimavara, mitä asiakas osaa ja mistä hän tykkää.</i>	
voimavaralähtöinen (voimavara+lähtöinen)	Asiakas saa voimia ja hyvää mieltä, kun hän ei tarvitse apua, vaan hän jaksaa tehdä itse. <i>Esim. Kun hoitaja työskentelee voimavaralähtöisesti, hän ei tee asioita asiakkaan puolesta.</i>	

Päivittäisissä toiminnoissa ohjaaminen

Opiskelija

- ohjaa ja auttaa asiakasta **puhtauteen** liittyvissä tilanteissa
- tunnistaa asiakkaan **ihon** ja jalkojen hoitoon liittyviä ongelmia
- ohjaa ja auttaa asiakasta ihon ja jalkojen hoidossa
- tunnistaa asiakkaan suun terveyteen liittyviä ongelmia
- ohjaa ja avustaa asiakasta suun terveyden hoidossa
- käyttää tietoa **erityisruokavalioista**
- havainnoi asiakkaan **ravitsemusta**
- havainnoi asiakkaan **nestetasapainoa**
- ohjaa ja avustaa asiakasta ruokailussa
- tunnistaa asiakkaan **eritystoiminnan**
- ohjaa ja auttaa asiakasta erityistoimintaan liittyvissä ongelmissa
- tukee asiakkaan **seksuaalista hyvinvointia** ja **sukupuolen moninaisuutta**
- tunnistaa asiakkaan **unen** ja **levon** tarvetta
- ohjaa ja auttaa asiakasta uneen ja lepoon liittyvissä ongelmissa

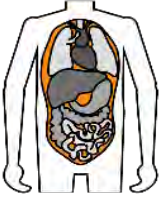

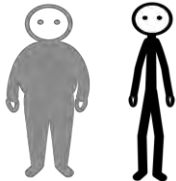

SANA	SELITYS	KUVA
edistävä [edistää vt 1]	auttaa menemään eteenpäin tai tekemään paremmaksi, kehittämään jotakin	

erityisruokavalio (erityis+ruoka+valio)	<i>esim. laktoositon tai gluteeniton ruokavalio.</i>	
eritystoiminta	virtsaaminen ja ulostaminen	
iho	<i>esim. Iho rasvataan suihkun jälkeen.</i>	
lepo < levätä [vt 4]	<i>esim. nukkuminen</i>	
nestetasapaino	kuinka paljon asiakas juo ja kuinka paljon nestettä tulee ulos	
puhtaus < puhdas	hygienia	
ravitsemus	<i>se, mitä ihminen syö / ruoka</i>	
seksuaalinen hyvinvointi	<i>Ihminen voi hyvin seksuaalisesti.</i>	
sukupuolen moninaisuus	<i>On useita erilaisia sukupuolia.</i>	
uni	<i>nukkuminen, esim. Ihminen tarvitsee unta.</i>	

Asiakkaan hoitotyö ja kansantaudit

Opiskelija

- käyttää työssään tietoa **elimistön** rakenteesta ja toiminnasta
- käyttää työssään tietoa **kansantaudeista** ja niiden riskitekijöistä
- käyttää työssään tietoa kansantautien aiheuttamista muutoksista elimistön normaaliin toimintaan
- havainnoi asiakkaan **elintoimintoja** ja kansantautien aiheuttamia **oireita**
- tunnistaa asiakkaan oireita ja elintoimintojen muutoksia
- käyttää erilaisia **mittausmenetelmiä** elintoimintojen tarkkailussa
- **tulkits** mittauksia ja toimii tulosten vaatimalla tavalla
- motivoi asiakasta **omahoitoon**
- motivoi asiakasta **terveysliikuntaan** sekä **elämäntapamuutoksiin**
- osoittaa ymmärtävänsä **mielenterveysongelmia, päihteiden riskikäyttöä** ja **riippuvuuksia** sekä niistä aiheutuvia haittoja
- kannustaa asiakasta **päihteettömyyteen** ja elämään ilman riippuvuuksia
- havainnoi asiakkaan **kipua**
- arvioi asiakkaan **kivun voimakkuutta**
- käyttää **lääkkeettömiä kivunlievitysmenetelmiä**
- käyttää työssään tietoa elämän loppuvaiheen hoidon periaatteista
- käyttää tietoa palliatiivisen ja saattohoidon periaatteista

SANA	SELITYS	KUVA
elimistö	Ihmisen elimistöä ovat esim. sydän, maksa, munuaiset, verisuonet.	
elintoiminnot	esim. hengitys ja verenkierto	
elämäntapamuutos	Ihminen muuttaa elämänsä esim. niin, että alkaa syödä terveellistä ruokaa.	
erityisruokavalio (erityis+ruoka+valio)	<i>esim. laktoositon tai gluteeniton ruokavalio.</i>	

iho	esim. <i>Iho rasvataan suihkun jälkeen.</i>	
kansantauti	sairaus, joka on monilla ihmisillä Suomessa kansantauteja ovat esim. diabetes, astma, sydän- ja verisuonisairaudet ja syöpä.	
kipu	Kipu voi tuntua esim. polvessa. / Polvi on kipeä.	
kivun voimakkuus	kuinka voimakas kipu on	
kivunlievitysmenetelmä	menetelmä, jolla vähennetään kipua	
lääkkeetön	Ilman lääkkeitä / ei lääkkeitä	
mielenterveysongelma	ongelma ihmisen mielen terveydessä, esim. masennus ja pelko	
mittausmenetelmä	Kun hoitaja tarkkailee elintoimintoja, hän mittaa erilaisia asioita, esim. verenpainetta tai lämpöä.	
mittaustulos	Hoitaja mittaa ja katsoo mittarista tuloksen, esim. verenpaine.	
motivoida [vt 2]	kannustaa / kertoa, miksi jokin asia on tärkeä	
oire	Esim. diabeteksen tavalliset oireet ovat jano ja väsymys.	

omahoito	Asiakas osallistuu aktiivisesti omaan hoitoon.	
palliativinen hoito	Yritetään vähentää potilaan oireita silloin, kun kuolema on lähellä.	
päihde, päihteet	tupakka, alkoholi, huumeet, jos käyttää lääkkeitä väärin	
päihteettömyys	kun ihminen ei käytä mitään päihteitä	
riippuvuus	Ihminen ei voi olla esim. ilman alkoholia tai rahapeliä. Hänen on pakko käyttää sitä.	
riskikäyttö	Kun ihminen käyttää päihteitä liian paljon, mutta ei ole riippuvainen.	
riskitekijä	Asia, joka lisää riskiä sairastua.	
saattohoito	hoito ja tuki ihmisen elämän lopussa, kun kuolema on lähellä	
terveysliikunta	Ihminen on fyysisesti aktiivinen, ja se vaikuttaa positiivisesti hänen terveyteen ja hyvinvointiin.	
tulkita [vt 5]	ymmärtää	
tunnistaa [vt 1]	nähdä ja ymmärtää	

Työn arviointi

Opiskelija

- tekee **palvelutarpeen** arviointia asiakkaan terveyteen ja hyvinvointiin sekä toimintakykyyn liittyvien havaintojen pohjalta
- tiedottaa asiakkaan terveyteen ja hyvinvointiin sekä toimintakykyyn liittyvistä havainnoista
- **dokumentoi** ja **kirjaa** asiakkaan terveyteen ja hyvinvointiin sekä toimintakykyyn liittyviä havaintoja
- arvioi asiakkaan **hoito- ja palvelusuunnitelman** toteutumista

SANA	SELITYS	KUVA
dokumentoida [vt 2]	kirjoittaa ja tallentaa tietoja	
kirjata [vt 4]	kirjoittaa tietoja asiakkaasta, esim. vointi, toimintakyky jne.	
palvelutarve	mitä palveluja asiakas tarvitsee	

Kuvat: <https://kuvapankki.papunet.net/>

Sanasto on laadittu käyttäen hyväksi Opva haltuun -hankkeessa tuotettua Ako-tutkinnonosan kuvasanastoa.